

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij gelegenheid van de diakenwijding van broeder Augustinus Aerssens o.p. op het hoogfeest van Sint Jozef, Citykerk Het Steiger te Rotterdam, 19 maart 2021

2 Samuel 7, 4-5a + 12-14a + 16

Romeinen 4, 13.16-18.22

Matteus 1, 16.18-21.24a

Broeders en zusters in Christus, hier in de kerk en ook degenen die meevieren en meebidden via de livestream. Inmiddels is dat zo iets gewoons geworden dat het bijna bij elke uitrusting van een kerk gaat horen. En vandaag komt dat heel goed uit, want we mogen een diaken wijden die lid is van de wereldwijde orde der dominicanen. Geen bisdom dat een specifiek territorium is, maar een wereldwijde broederschap die als men wil vandaag getuige kan zijn op alle plaatsen in de wereld van jouw diakenwijding, Augustinus.

De provinciaal gaf het al aan, je bent op weg in de orde van de dominicanen. Een jonge broeder die zijn plechtige professie heeft gedaan en die zich thuis is gaan voelen in deze wereldwijde gemeenschap. Heb je eerst de universiteit in Utrecht bezocht, ook daar was je al betrokken als assistent bij een symposium over Thomas, herinner ik mij. Je hebt ook andere universiteiten van binnen gezien en ze hebben jou leren kennen in Fribourg en in Leiden. In die zin zet je een bijzondere traditie voort die ook eigen is aan het dominicaanse leven, namelijk studie en je verdiepen in het geloof, in het mysterie van God.

Als je dominicaan wordt, als je broeder wordt in de orde van de predikheren, is die roeping tot het religieuze leven wel je allereerste fundament. Dat is je roeping. Zoals ook Ed Doe, die als diaken naast je zit een eerste roeping heeft tot het huwelijk en als gehuwde heeft gezegd: hier ben ik. En wat betreft de stap die je nu zet om diaken te worden, om geroepen te worden in de orde, het diaconaat te ontvangen, want zo is het uiteindelijk, blijft nog steeds je leven als dominicaanse broeder je fundament en je eerste roeping.

En toch is het diaconaat niet zomaar een passage die je doorloopt en die niet belangrijk is. Integendeel, als je gewijd wordt door handoplegging en gebed, als je de kracht van de Heilige Geest mag ontvangen om dienaar van de Heer te zijn, mag voortaan nog meer dan voorheen je religieuze leven getekend worden door de dienstbaarheid jegens God en de mens. "Diaken" betekent dienaar. En dienaren vind je op vele manieren in de geschiedenis terug. Soms is het zelfs een woord dat voor "slaaf" gebruikt wordt. Maar nu ben je in volle vrijheid, niet onderdrukt, maar op grond van je roeping degene die ja zegt: ja hier ben ik.

Een dienaar, een diaken. De dienstbaarheid van de Heer is wat in het ambt en de uitoefening van diaconaat zichtbaar mag zijn. De dienst aan het altaar in de viering van de eucharistie en de dienst aan de tafel van de armen, voor hen die nood lijden en behoefte hebben aan steun en zorg. In die zin is het diaconaat hier in de stad met de patroonheilige Sint Laurentius een wel sprekende taak. Laurentius die vanuit Rome hier patroonheilige van de stad en het bisdom is geworden en dat dienstwerk vertegenwoordigt van diaken aan het altaar en het dienstwerk van diaken voor de armen. Zo mag het religieuze leven getekend worden door dienstbaarheid die heel bijzonder in de wijding tot diaken naar voren komt en in het dienstwerk als diaken.

Als je zo in de orde van de dominicanen verder groeit, is het ook een hele belangrijke traditie om in het voetspoor van dominicanen te gaan die de wetenschap hebben beoefend, die zich verdiept hebben in wetenschappen van allerlei disciplines en heel bijzonder in de wetenschap van de godgeleerdheid. En ik denk, al is je eerste roeping broeder van Dominicus te zijn, en mag je getekend worden door de opdracht dienstbaar te zijn als diaken, ook de wetenschap en het nadenken over

God in wetenschappelijke termen wordt getekend door die twee belangrijke omstandigheden. Je wordt op de eerste plaats als gelovige geroepen om theologie te beoefenen en je wordt daarnaast ook in dienstbaarheid geroepen om theoloog of wetenschapper te zijn. Niet voor niets is in onze Kerk een theoloog iemand die een roeping heeft voor dat werk, dat vorsen en nadenken vanuit gebed en geloof (cf Congregatie voor de geloofsleer, instructie 'Donum Veritatis'). Theologische faculteiten moeten vandaag de dag wel heel veel produceren, je moet tenslotte je credits halen en je punten en daar gaat heel veel stress mee komen ook, maar ten diepste is een theologische opleiding, een theologische wetenschap niet op de eerste plaats een fabriek van documenten en dikke boeken. Het is om ons dichter te brengen bij wie God is. In die zin zijn grote theologen in de dominicaanse orde je voorgedaan, zoals de heilige Thomas die over de theologie sprak als het spreken met God en het spreken over God (sermo de Deo). Vanuit je geloof komen tot inzichten en die inzichten niet losmaken van je relatie met de Heer, maar ze juist in dienst stellen van de Kerk, van de Heer en in het gebed.

Misschien is het een beetje vreemd om te zeggen, maar vandaag op het feest van de heilige Jozef zou ik ook wel willen zeggen dat Jozef een theoloog is. Niet iemand met dikke boeken, niet iemand die zich laat voorstaan op intellectuele eruditie, maar die op de eerste plaats een rechtvaardige is, die ten volle vertrouwd op de Heer en zijn belofte, die op de eerste plaats staat in de geschiedenis van God met de mens. We hoorden in de eerste lezing de belofte dat God voor zijn volk uit het huis van David een verheven koning voort zal brengen, de Messias. En het is duidelijk dat ook in die verwachting, de vervulling van die belofte de heilige Jozef leeft. Het gedeelte uit het Matteus evangelie dat we lazen, wordt vooraf gegaan door de zogenaamde familiegeschiedenis, die geslachtslijst, om toch maar duidelijk aan te geven hoezeer vanaf David er een directe band is met Jozef. En toch zal Jozef zich niet vader van het kind Jezus noemen, maar zal hij het terzijde staan met heel zijn geloof, met al zijn kracht en inzet.

Broeders en zusters, Jozef heeft de grondtrekken van een theoloog als het goed is. Want hij die op de Heer vertrouwt, die leeft vanuit zijn levende omgang met de God van Israël, is ook degene die op die weg steeds weer moet nadenken en die op die weg ook zijn afwegingen maakt. En hoe bijzonder of hoe schokkend is het als je verloofde, als je vriendin ineens zwanger blijkt te zijn en je weet niet eens van wie. Maria was toch vroom en verwachtte toch ook alles van de Heer? Die leefde toch ook in de belofte van God aan zijn volk gedaan. Je zou kunnen zeggen, het staat er maar heel dunnetjes in het evangelie, maar dat Jozef ook nadent wat dit nu betekent. Waar sta ik in dit verhaal met God? Is het wel het verhaal met God? En kan ik ook tot begrip komen wat mij te doen staat van godswege? Jozef hoeft het niet alleen te bedenken. Dat gesprek met God begint hij, maar er is ook een engel die hem bijpraat op het onderwerp en hem nadrukkelijk ervan verzekert dat dit niet buiten God om is maar juist Gods voorzienigheid betreft. Dat die zwangerschap van Maria niet zomaar onverklaarbaar is, maar dat God ermee van doen heeft in kracht van de Heilige Geest. En zo zet Jozef de gelovige stap om in geloof voor Maria en de Verlosser te zorgen.

Het is prachtig dat we vandaag op het hoogfeest van de heilige Jozef deze diakenwijding mogen vieren en ik weet, Augustinus, dat je je erop verheugde dat het uitgerekend deze dag is. Sint Jozef, getekend door geloof en gehoorzaamheid aan God. Niet zomaar klakkeloos, maar ook met nadenken. Misschien zelfs met crisis en paniek, maar iemand die zich voegt in de geschiedenis van God met de mens en zich toevertrouwt aan de Heer en daarin zijn kracht vindt om voor Maria en het kind te zorgen.

We horen niet veel over Jozef in de heilige Schrift. Misschien was hij helemaal niet een man van weinig woorden, maar zo wordt hij wel vaak beschouwd, omdat we weinig woorden van hem gekregen hebben. In de religieuze kunstgeschiedenis, vooral bij afbeeldingen van Jezus' geboorte, zie je hele verschillende accenten. Jozef als sterke, jonge man die als een beschermer bij Maria en Jezus

staat. Maar ook soms een wat oudere man die wat vertwijfeld voor zich uit kijkt met zijn hand onder het hoofd, die denkt: hoe is het toch allemaal gekomen?

Jozef die zo'n man van geloof is, die zich toevertrouwt aan de Heer en die de betekenis van leven ontleent aan zijn roeping, mag ook voor jou Augustinus vandaag een grote inspirator zijn. En zoals de provinciaal al zei een heel jaar mogen we extra aan Jozef denken. Extra aan Jozef denken die werkelijk ons voorgaat op de weg van geloof, die zich toevertrouwt aan de Heer, die de vertroosting van God verwacht en ook zijn kracht vindt in die verbondenheid. Broeders en zusters, ook wij mogen vandaag het diaconaat van Augustinus in dat perspectief plaatsen. Ook wij zien in deze wijding een belangrijk moment voor de Kerk en voor de orde. Een belangrijk moment voor de voortgang van het geloof en de geschiedenis van God met ons in deze tijd. Het is al lang niet meer vanzelfsprekend dat we geloven in de Heer, als het dat al ooit is geweest, anders zou je er niet zoveel theologisch nadenken aan hoeven te besteden.

Wij zijn verheugd dat de weg met God, die Hij met ons begonnen is, ook krachtens zijn genade doorgaat. Dat wij mogen zeggen dat de Heer, die mens geworden is, die is gestorven en verrezen, ook de Heer is die nu als levende Heer bij ons is en mensen roept tot het religieuze leven, tot het verbond van het huwelijk, tot het dienstwerk van diaken en priester. En ik zeg er graag bij: tot nog vele andere taken die de Heer ons toevertrouwt. Want het heeft ook verband met onze talenten en gaven, met onze geschiedenis en mogelijkheden. En zoals de heilige Jozef zich voegt in de geschiedenis met God, zo mogen ook wij ons voegen in die geschiedenis met God op onze manier en volgens zijn bedoelingen. Dat is geen keurslijf van Godswege, maar wel maatwerk. Het is geen roeping tegen wil en dank, maar een roeping die je met heel je hart mag beantwoorden met: hier ben ik, en: God moge mij nabij zijn. Want niet alleen zeggen we vandaag 'zover heeft de Heer ons gebracht'. Maar we geloven ook dat we verder mogen gaan met de kracht van de Heer. En daarom ook die beroemde zin die altijd weer in de liturgie van de wijding klinkt: 'moge de Heer die het goede werk in jou begonnen is het ook voltooien.'

Broeders en zusters, ons geloof is een gave Gods in ons hart, maar niet om alleen voor onszelf te houden, maar ook om ervan te getuigen en ervan te delen. Want het geloof is bestemd voor alle mensen van goede wil. Het geloof is bestemd om het fundament te zijn voor velen die willen bouwen aan het Rijk van God.

Het moge jou gegeven zijn Augustinus, dat je als diaken in de orde van de dominicanen verder mag groeien in je dienstbaarheid aan de Heer. Dat je heel je hart en heel je verstand in mag zetten voor de eer van God. En dat betekent ook altijd ten dienste van mensen, want God stelt er een eer in dat wij elkaar liefhebben. God stelt er een eer in dat wij elkaar nabij zijn. En ik bid ook graag dat jouw familie, je ouders en je broer, met je mee blijven trekken. Geboren in Groningen blijft altijd het noorden mij trekken, maar de Heer kan ons overal naartoe zenden. Maar het is ook goed je wortels te kennen waar je geleerd hebt wie je bent, om je wortels te kennen als het fundament voor de rest van je leven en de context van je roeping en je keuzes. Moge jouw weg niet alleen een weg zijn met de orde van de dominicanen, maar met de hele Kerk en moge het ook een weg zijn met je ouders en je broer, want we blijven als pelgrims onderweg in Gods hand. En moge de Heer ons zegenen om steeds ons geluk te vinden in Hem en ons vertrouwen zal nooit beschaamd worden. Amen.